12:e söndagen e tref 20260823
Samlande rubrik: friheten i Kristus

Mark 2:23-28
Lärjungarna plockar ax på sabbaten
23 En sabbat tog han vägen genom sädesfälten, och lärjungarna började rycka av ax medan de gick. 24 Då sade fariseerna till honom: »Varför gör de sådant på sabbaten som inte är tillåtet?« 25 Han svarade: »Har ni aldrig läst vad David gjorde när han och hans män blev hungriga och inte hade något att äta? 26 Han gick in i Guds hus – det var när Evjatar var överstepräst – och åt upp skådebröden, som inga andra än prästerna får äta, och gav också dem som var med honom.« 27 Och Jesus sade till dem: »Sabbaten blev till för människan och inte människan för sabbaten. 28 Alltså är Människosonen herre också över sabbaten.«

Jesus hänvisar till en händelse i 1 Sam 21. David var på flykt undan kung Saul och blev hungrig. Prästen Achimelek hade inget vanligt bröd att ge honom, bara de heliga skådebröden. Enligt Mose lag fick dessa bröd endast ätas av prästerna. Ändå fick David och hans män äta av dem.

Vi har biblisk allmänbildning, så därför läser vi vad som hände:*1 Sam 21:1-6 1 David kom till Nov, och där skyndade prästen* ***Achimelek*** *oroligt emot honom: »Varför kommer du ensam?« frågade han. »Har du ingen med dig?« – 2 »Jag är här på uppdrag av kungen«, svarade David, »och han har förbjudit mig att säga vilket ärende och vilka åtgärder det gäller. Jag har gett mina män besked om var vi skall mötas. 3 Har du fem bröd, så låt mig få dem eller vad som annars finns till hands.« 4 Prästen svarade: »Något vanligt bröd har jag inte, bara heligt bröd, om nu dina män har avhållit sig från kvinnor.« – 5 »Ja«, försäkrade David, »kvinnor har varit förbjudna för oss, som alltid när jag har dragit i fält. Och om manskapets utrustning är helgad redan i vanliga fall, så är den ännu mer helgad i dag.« 6 Då gav prästen honom av det heliga, eftersom det inte fanns något annat bröd än skådebröden som hade legat inför Herren men ersatts med färskt bröd.*

Som en kommentar, så var Evjatar son till prästen Achimelek. Varför evangelisten Markus sätter in sonen Evjatar i texten i stället för Achimelek, det vet man inte.

Jesus använder händelsen för att visa att Guds bud inte är till för att skada människan. Bröden var gamla men fortfarande heliga! Ändå fick den hungrige David och hans män äta av dem.
Vi tar även till oss originaltexten avseende sabbatsbudet: *2 Mos 20:8-11 8 Tänk på att hålla sabbatsdagen helig. 9 Sex dagar skall du arbeta och sköta alla dina sysslor, 10 men den sjunde dagen är Herrens, din Guds, sabbat. Då skall du inte utföra något arbete,* ***varken du eller din son eller din dotter, din slav eller din slavinna, din boskap eller invandraren i dina städer.*** *11 Ty på sex dagar gjorde Herren himlen och jorden och havet och allt vad de rymmer, men på den sjunde dagen vilade han. Därför har Herren välsignat sabbatsdagen och gjort den* ***till en helig*** *dag.*
Ordet helig, betyder att vara avskild. Gud är helig, han är avskild. I evangelietexten gäller det den 7:e dagen i veckan, att vi håller den helig, alltså avskild från de 6 arbetsdagarna. Att vi helt enkelt tar ledigt och vilar.
Nu hade Fariseerna frångått denna enkelhet och gjort om sabbatsbudet till ett omfattande regelsystem. När lärjungarna plockade ax för att äta, betraktades detta som arbete och därmed som sabbatsbrott. Plockandet av ax på någon annans åker var tillåtet enligt Mose lag.
I 5 Mos 23:24-25 står det så här om den tidens allemansrätt:
5 Mos 23:24 När du kommer in i någon annans vingård får du äta så mycket druvor du orkar, men ***du får inte ta med dig i korg****. 25 När du kommer in på någon annans sädesfält får du rycka av ax med handen, men* ***du får inte gå med skära på hans fält.***
Jesus avslutar med orden: **”Människosonen är herre också över sabbaten.”** Frågan handlar därför till sist inte bara om sabbaten och bröden, utan om **vem Jesus är och vilken auktoritet han har.** Jesus avskaffar inte Guds bud. Han visar **varför Gud gav oss sabbatsbudet**. Människan behöver vila och behöver avsätta tid för Gud. Fariseernas tillämpning av budet gjorde Guds gåva till en börda. Vi hörde detta i förra söndagens text, Matt 23:4 **De binder ihop tunga bördor och lägger dem på människornas axlar.”**
Du vet det sedan tidigare: Jesu uppdrag var att lyfta av människornas samtliga bördor genom att ta på sig dem och lyfta upp dem på ett kors. Jesus är Guds son. Vill jag och du se honom med den makten? Vill du och jag bli av med bördan? Om ja, säg då orden: Tack för din försoning!